

DÉLVIDÉKI LAPOK

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer, csütörtökön és vasárnapon.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szió József könyvnyomdája, Lugos (Vértes-palota).

Felelős szerkesztők:

Dr. Haus József és Dr. Fränkl Béla.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Előfizetési árak

házhöz küldve vagy bérmentes postai szétküldéssel:
Egész évre . . . 16 kor. | Negyedévre . . . 4 kor.
Félévre . . . 8 „ | Egyes szám ára 16 fillér.

Tisza István tervei.

Lugos, január 30.

Kétségtelen dolog, hogy Magyarország közvéleménye szívvel-lélekkel támogatta a nemzeti küzdelmet és igenis: az obstrukciót, egész a Kossuth-párt legutóbbi leszereléséig. Ez történelmi tény. E döntő momentum hatása alatt azonban a csalódott közvélemény Ugronék további erőfeszítését hiábavalónak tartotta s ezért el is ítélte. De meg ítélte azért mert az titkos klerikális és reakziós érdekekből folyt. Ám meg ebből tévedés volna azt hinni, hogy a nemzet elfogadta Tisza István gróf katonai programját, vagy megfordítva, a magyar hadseregre való örekvését és jogát föladata volna. Nem, tily öngyilkos elhatározás nem érdeklődött meg a nemzet lelkében. Balul hiszi azt Tisza István is, meg a környezete is, hogy az ő politikája önmagáért kedves a nemzet előtt. Dehogya. A nemzet azt csak mint a két rossz közt a kisebbet támogatja. Azaz hogy — nem is támogatja. Vajjon hány törvényhatóság szavazott bizalmat Tisza Istvánnak? Hány népgyűlést tartottak politikája mellett? Bizalmat — tudunkkal — egy törvényhatóság se mondott és ily népgyűlésről sincsen tudomásunk.

Azt lehet állítani, hogy a nemzet és az ellenzéki politikai világ ez idő szerint még mindig várakozó állásponton van. Utat engedtek a Tisza kormánynak; módot és lehetőséget nyújtottak neki a kibontakozás megteremtésére és még mindig függőben van a kérdés, hogy mit tud hát Tisza. Ha azonban Tisza István minden tudományból kifogyva, rövid miniszterelnöksége után a parlamenti erőszak gondolatához tér vissza: akkor mindenki tisztában van azzal, hogy ez az ember mit tud.

Mert mit is csinált Tisza István a Kossuth-párt leszerelése óta? A passzív rezisztencia álláspontján állt. Tehát gyakorlatilag magáéva tett egy oly politikai gondolatot, amely Széll Kálmán politikájának a tengelye volt és amely miatt ő — Tisza — Fejérváryval karöltve a ráfóti földesurat kibuktatta a bársonyszékből.

És most, kudarcot vallva e kisajátított gondolattal, mit akar Tisza? Rá akar térni a durva erőszak útjára. De hát politikai gondolat-e ez, miniszterelnöki

tudás kell-e ehhez? Hiszen az erőszak módja a hosszú küzdelem első szakában rendelkezésére állt már a kormányelnöknek. Legalább az erőszak megkísérlése igen. Azután meg az erőszakhoz nem kell kormányzási tudomány.

De hát vajjon Tisza István gróf erőszakos tervei csakugyan be fognak-e válni? Kétségtelen dolog, hogy a klotür-indítvány az egész Kossuthpártot — még Kossuth Ferenczet és Justh Gyulát is — a küzdők táborába kergeti. Ott lesznek aztán a néppártiak és az Apponyi-pártiak is. Félelmes ellenerő, aminővel az utóbbi időkben nem állt szemben magyar miniszterelnök. De ez még nem minden. A mostani kormánypártból is számosan elhagynák Tiszát a klotür-indítvány megtevésékor. A bentmaradt nemzetipártiak az agráriusok, s kaszinóták bizonyosan kivonulnának. Ha Tisza a klotür-indítványt megteszi, könnyen megtörténhetik, hogy a 80 órák ülés végén nem az obstrukció, hanem a Tisza-kormány pusztul el. Leszavazhatják, mint ahogy minden várakozás ellenére Khuen-Héderváryt leszavazták.

Lehet hogy Tisza Istvánnak terminusa van az ujonczok beszállítására. De nincsen olyan terminus, amit meghosszabbítani ne lehetne. A kibontakozásnak egyetlen lehető módja az új választásokkal kapcsolatos. Kérjen Tisza indenitást a választások céljából. Ha megadják, jó; ha nem adják meg, úgy is jó: rendelje el az új választásokat. Bécsben pedig e miatt kérjen haladékot az ujonczok beszállítására. Egy hónap alatt lefolyhatnak a választások s akkor a kormánynak fehér lap lesz a kezében. Ha a politikai lángelműség vezetői kezét: a béke és alkotás varázsigeit írhatja rá; ha pedig korlátolt és középszerű, akkor nincs helye a miniszteri székeken, ahova e nehéz korban egész emberek kellenek.

Kartellek.

Régi igazság, hogy a jómódu gazdag emberek tehetetlenek. A miük van, a mi nekik megadott, azzal be nem érik, az kevés nekik, hanem egyre többet és többet kívánnak. Semmi sem sok előttük és a több is kevésbé nyugtatja meg őket. Elértjük, méltányolni tudjuk, ha tömördek pénzzel, nagy vagyonnal megáldottak azért óhajtanak egyre többet, hogy e feleslegüket a jótékony-

ság, a humanizmus oltárára áldozzák, embertársaikat, felebarátjaikat támogassák, segítyezék, igaz tetszésükkel találkozik, ha a tehetősebbek istápolják fölkarolják a lesújtottakat, a szerencsétleneket ténykedéseik, cselekedeteik rugóját nem a rut egoizmus képezi unos-untalan, hanem a nemes önzetlenség.

A kartellek dicső lovagjai nem ösmernek altruizmust, holt fogalom előttük a jótékonyosság, irgalom és könyörület, nem tudnak és nem akarnak emberségesen érezni és gondolkodni, minden tettük, lépésük a legocsmányabb önérdék undorító mezét viseli, egy szent célt ösmernek: a saját zsebüket, a mi ezenkívül esik, az nem érdeklí őket, az idegen előttük.

Egy szép napon összeáll egy csomó vagyonos gyáros, nagyvállalkozó s hamarosan kartellt, ringet, trösztöt csinálnak, mely alatt értendő, hogy bizonyos kelendő cikkeknek, kapós portékának árát tetemesen fölserfölják, mert nekik úgy méltóztatik tetszeni, mert ők az urak, áruikra rávannak utalva az emberek és mért ne keressenek még többet a szegény gazdagok, mért ne táplálhassák, hizlalhassák erszényeiket, mikor nincs akadály.

Igy teremődnek nap-nap után a kedves kartellek, még pedig a legszükségesebb, legnékülözhetetlenebb árucikkek, nevezetesen élelmiszerek körül. És ezt egyesegyedül a szegény szűkes viszonyok között élő emberek szenvedik meg, az ő bőrükre, zsirjukra megy az egész makináció, nekik kell némán és szótlanul tűrni a kartellovagok szeszélyeskedéseit, mert kénytelen-kelletlen ráutalva vannak azokra a cikkekre, mert szükségesek a háztartáshoz, így pl. cukor kell, petroleum kell, szén kell stb. Nem tehetnek ez ellen a basáskodás, zsarnokoskodás ellen semmit. Az urak, a pénzes zsákok a markukta röhögnek, mert jól tudják, hogy portékáikat bojkottálni nem lehet, akárminő drága árt szabnak, megvásárolják a szegények is, mert muszáj.

A mi a legelszomorítóbb a dologban, hogy e kartellek idegen államokból, főleg Ausztria felől fujdogálnak hozzánk, a mi pénzünkre, a mi vérünkre, a mi kizsákmányolásunkra utazván és mi karba tet kezekkel türjük ezen önkényeskedéseket, tehetetlenek vagyunk ez invázióval szemben, ideoda hagyjuk magunkat dobálgatni, de nem vagyunk képesek sikeresen megküzdeni a legveszedelmesebb ellenségünkkel a rajtunk elősködő kartellekkel.

Podwinetz Izidor butor, pénzszekrény, varró-és írógép-
varrógép és kerékpár főraktára javító- műhely Lugos Izabella-fő-tér
saját házában

Nem csoda, ha annyi a szegény földhöz ragadt ember és nem csoda, ha egyre javveszékkelnek, siránkoznak, ok nélkül nem teszik, mikor a legfőbb ok az általános drágulás. A kereset nem gyarapodik az árucikkek drágulásának arányában. A jövedelem marad a régiben, ellenben a család megnövekedik, az élelmiszerek roham lépésekben drágulnak.

Itt volna az ideje, hogy a kormány erélyesen venné kezébe az ügyet s módját ejtené valahogy annak az áldatlan szeszélyeskedésnek és önkénykedésnek, mely a gazdag gyárosok és vállalkozók kartellkötösdi játékaiból áll. Mert a míg e téren nem teszünk valami célravezető dolgot, addig vigan járja majd a kartell, egyre jobban fog elharapódzni, egyre több és több szükséges és nélkülözhetetlen cikkek árát emelik föl, a mi a kartell lovagoknak vajmi könnyű, de nekük fáj, nagyon fáj.

UJDONSAGOK.

A szerkesztőség, kiadóhivatal és könyvnyomda városi és megyei távbeszélő-száma 91.

Hadüzenet a kivágott ruháknak.

— A pápa a nők ellen. —

A párisi „Figaro“ egyik legutóbbi számában Marcel Prevost, a híreves modern író, vezércikkben foglalkozik a nők kivágott ruháival.

Hogy a divatos női toilette ilyen megtiszteltetésben részesül, annak nem kisebb ember mint X. Pius pápa az okozója.

Ő szentsége ugyanis nem éppen hízogó itéli meg a huszadik század hölgyeit. Tulságosan tetszvágyoknak és emiatt szemérmeleneknek találja a gyöngébb nemet. Egy zsinaton már fel is vetették azt a kérdést, vajjon van-e a nőknek lelkük? Szerenesére a zsinat többsége élénk vitátás után mégis elismerte és határozatilag kimondta, hogy igenis, a nőknek van lelkük. De csak egyetlen szavazatöbbséggel. Ha ez az egy nem lett volna, megjártuk volna mi ujságírók. Nem irhattunk lelkes honleányokról, sem nők nemeslelkűségéről. Pedig arról muszáj írni!

Egy csók miatt.

Holdragyogta téli éjszakákon
Órák hosszat bolyongok egymagam.
Köröttem esőnd, bennem kiholt világ.
Olykor csupán vonaglik ajakam.
Neved, oh lány, titkon suttogja az
S sóhajként rajt, míg lebben olykoron,
Szállongva kél a messzeségbe el:
Szememből én könnyűmet morzsolom.

Órjás vulkán, meddőnek tetszik bár,
Rejtjén még forr, fölötté füstfelleg.
Tépett a húr, de míg meg nem szakadt:
A sziv szava fájón ben' megremeg.
Viiág fakad, madárka megszáll rajt
Ha még oly zord, kopár a szirttető.
Életkedv madara, busong ma még
Tudom, holnap új létre ébred ő! . . .

— — — — —
Am hogy lehet úgy haragudni rám:
Titkon lopott egy édes csók mián! . . .

Luczifer.

Farsangi hangulat.

Írta: Staudacher Mariska.

Euterpe rövid, dicsőséges uralma lejárt, átadta hát az uralkodó pálczát rövid rokolyájú kolleganőjének Terpsichore istennőnek, ki otthagya Helikon tetejét, az örökké vidám műzsák társaságát s néhány hétre hozzánk látogatott el.

Kezébe vette a kormány gyeplőjét s nosza . . . megindultak a kivilágos-kiviradtig tartó he-

Nemrég a pápa iratot intézet a római diplomáciai testülethez amelyben francia nyelven arra kéri őket, hogy hassanak miszerint fogadásaikon és estélyeiken, amelyeken bibornokok és prelátusok is megjelennek, a hölgyek diskrebben öltözködjének.

Itt következik szöszszerint a nevezetes irat erre vonatkozó része:

„Dans les réceptions et soirées officielles, auxquelles prénnent part prélats et cardineaux, les femmes venilles bien adopter un décolleté plus discret.“

Persze Prevost, a „Félszüzek“ szerzője, mosolyog a dolgon és azt kérdi, hogy a női öltözködés diskreziójának határát megszabta-e a pápa.

Én azonban nem találok olyan nevelésnek a kérdést. Tény az, hogy a hölgyek bájaikból többet állítanak az estélyeken közszemlére, mint a mennyit szabadna — az ő saját érdekükben.

A csak sejteni engedett női bájak jobban hatnak a férfiakra, mintha azokat leplezetlenül feltárják előttük.

Igaz ugyan, hogy a tengeri fürdőkben, férfiak és nők lenge kosztümökben együtt fürödnek. De legtöbb férfi előtt a nők inkább vesztienek, mint nyerne. Minél elérhetősebb valami, annál jobban vonz. Így vannak a férfiak a női bájak láthatásával is.

Viszont keleten a nők teljesen elleplezik magukat a férfiak előtt. Ez valódi női szemérmélet ugyan, de hát ez is túlzás. Arzot, kezeket és a csinosan szabott ruhákon át a formákat látni a férfira nézve gyönyörűség, a nő részéről pedig nem szemérmelene meg a papság szemében sem.

Lehet, hogy egyik másik bájos olvasónőnk vállalt fog vonni mindezekre. Azt a vállat, amelyet az estélyeken a félkebellet együtt olyan leplezetlenül szeret mutogatni.

De engedjék meg ezek a kecses hölgyek, hogy előhosszák itt egy kis epizódot a híres francia Pater Ravnak életéből

Amikor még nem volt felszentelt pap, mint fiatal ember részt vett egy estélyen. Az étkezésnél egy szép ifju hölgy került melléje, aki kivágott bálj toiletteben volt.

jehuják, a tánczért hevülő ifjuság öröme. Ilyenkor szövik az ifjak apró cselszövényeiket a jorokon, a jégen (havon) sétaközben; azokat a cselszövényeket amelyeket talán még a nyáron kezdtek meg valahol Tátrafüreden vagy Svajez valamelyik pensiójának lawn-tennis grondján, vagy egyebütt.

A flegmatikus papák természetesen mindenekelőtt lelkesedésre lesznek ránczigálva s ha azok beadják derekukat, az a csunya (?) farsang ugyancsak kíméletlenül legyinti meg lapos guta gyanánt a pénztárczákat.

De milyen furcsa is, hogy a mulatságok örökkön-örökké, pénzbe kerültek (hol többbe, hol kevesebbe) s mindig pénzbe fognak kerülni. Ez az egyetlen prózai oldala a mulatságos farsangnak!

Hanem aztán, amit szellem, kellem, báj és szeretetreméltóság nyujthat, az mind együtt van ám a báltermekben.

És akárhogy változik az idő és változnak vele a körülmények, az embernek, vagy akár merre fordul a kerék, a farsang és a mulatságok mindig kedélydusak, mindig lelkesítőek lesznek. Szóval a farsang mindig csak farsang marad s a fiatalság sohasem fog arról lemondani, hogy tánczoljon, mulasson. A bál legfőbb csájja pedig mégis csak a mulatság, és ki hallott mulatságot kedélyesség nélkül? Hisz ez már magában a mulatság szóban rejlik.

A fiatal ember alig látta ezt, félbehagyta az evést és letette a kését, villáját.

— Önnek nincs étvágya! — szolt hozzá az ifju hölgy.

— Önnek meg nincs szemérme! — válaszolt erre a fiatal ember.

Igy beszéli ezt el, mint megtörtént dolgot, Marcel Prevost.

Maró.

Rudolftrónörökös emlékezete.

Tizenötödik évfordulója volt tegnap annak a szomorú katasztrófának, mely a mayerlingi gyászos tragédia nevének füződik sötét sorokban a magyar nemzet történetéhez. Ha tekintetbe vesszük azokat az ideális szép reményeket, melyeket Magyarország Rudolf trónörökös uralkodásához füzött; azt a hazafias szellemet, mely a tragikus véget ért trónörökösnek áletelem volt s azt a szeretetet és ragaszkodást, melylyel a magyar nemzet iránt viseltetett, méltán számíthatjuk ezt a napot nemzeti gyászünnepeink közé. Ugy él most is közöttünk ennek a megrázó esetnek az emlékezete, mintha még most is a fájdalmas csapás első pillanatait élénk, s a mint hosszú tizenöt év nem tudta őt a nemzet emlékéből kitörülni, úgy hirtelen halálának autentikus részleteit sem volt képes a találgatás homályából a bizonyosság napfényére hozni a történelem.

Szomorúan emlékezünk meg minden évben az 1889. január 29-éről, egy szívvvel, a nemzet szívével érezzük veszteségünk pótolhatlan súlyát. A király, mint minden kasztendőben, úgy az idén is felkereste a bécsi kapuzinus sirböltöt, hogy atyai szívének bánatával koszorút helyezzen fiának koporsójára. A magyar nép bánata most is vele ment, lekísérte a kripta rideg falai közé.

„Concordia“ részvénytársaság.

A Lugoson 26 év óta fenálló „Concordia“-takarékpénztár vezetősége a közel multban komoly lépésre határozta el magát. Terve: részvénytársasággá alakulni. Hogy ez idea mennyire jó, mi bizonyítja jobban, mint az, hogy már is annyian csatlakoztak ez eszme megvalósításához, hogy a metamorphosis már napok kérdése csupán. A társaság 50 évre alakul 150.000 korona alapítókével. Egy részvény 100 korona névértékű. Részvények jegyzésére ez év február hó 15-ig jelentkezhetni még.

Sokan, akiknek a szívügyei kívánatosá teszik a bállok parquette-jén, ezen a neutralis talajon keresik, s néha meg is találják a boldogságot. Csak egy csunya németországi filozófus definálta barbár módon a bált. Bizonyosan az irigység vitte rá; lehet, hogy ő nem tudott ott boldogulni. Szerinte a bál nem egyéb fényes zürzavarnál: rendetlen mosolyokkal, felhevült arczokkal, összepréselt lábakkal és meghalesontozott derekakkal.

Kirakat: ahová a hölgyeket viszik. Zenei össze-visszaság, ahol mindenki megmosolyogja egymást.

Valódi következetesség a következetlenségben.

Pedig nem így áll a bál, mert az (szóvice kedvéért konstatálva) este beáll és reggelig áll, az igaz, hogy többnyire kettő tánczol és három áll! —

Semmi sem jellemzőbb az emberekre nézve, mint a mulatozásai. A magyar ember mindig kedélyes; szívesen vesz részt mindenben, ami mulatsággal van egybekötve. Ha elmulik a farsang utolsó napja is, hamvazószerdán belekóstol az enyészet hamujába, de aztán — tudja Isten honnan szedi rá a czimeket — csak ujra visszatér (csupa szokásból!) a báltermekbe

De mikor a vidáman ketyegő óra mutatói is az idő mulandóságát juttatják eszünkbe! Csak kiválogatja magának az ember ebből a rövid életből mindazt, ami jó!! Mulatni pedig igazán nagyon jó!

Selyemfonoda ügye. Hosszu vajadás után, végre megkapjuk a selyemfonodát. A földmivvelésügyi miniszter, hála Pogány Károly főispán és Marsovezky Arpád polgármester fáradozásainak, ezelő 1541104 koronát engedélyezett. A költségvetést László Sándor helybeli államépítészeti főmérnök készítette. A Temesvári utcában építendő selyemfonodára az árlejtés már ki is iratott s a tárgyalás amint azt lapunk egy más helyén is közöljük, a városi mérnöki hivatalban ez év február hó 27-én d. e. 11 órakor fog megtartatni.

Tűzoltók táncvizsgálma. Multság, multságot éri. Az utóbbi estéken egymást váltják fel a különböző egyesületek táncvizsgálmai Hétfőn este a »Magyar Király« szálló emeletén önkéntes tűzoltóink rendezik szokásos farsangi báljukat. Bizton hisszük, hogy látogatottságra felülmulja a tavalyit, mert a derék gárda meg is érdemli az erkölcsi és anyagi támogatást egyaránt.

Leforrázott gyermek. Odakün a Pollák-féle szőlőkertben, tegnap az esteli órákban, a 2½ éves Dávid Béla leforrázta önmagát. A kis fiu oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy az első segélyt nyújtó Dr. Major Jakab városi orvos, életben maradásához kevés reményt üz. A vizsgálat folyamatban.

Postarablás megyénkben. Bakamező és Czella között az országuton két ember megtámadta a Battára közlekedő postát. Este 7 óra tájt volt, amikor Galetáriu Athanasz és Muntyán Kornél bakamezői földművesek tetetett borközi állapotban a postakösi elé állva a lovakat ütlegelték, majd a fuvarosnak estek neki s verték, döngötték kegyetlenül. A szegény ember segélykiáltására az uton haladó néhány paraszt sietve védelmére futott. De akkorra a két atyafi már kereket oldott, anélkül, hogy sikerült volna a kocsin levő 400 korona értékű szállítmányt kézhez keríteni. A esendőrok azonban a jó madarakat még aznap éjjel lakásokon elfogták. Tettesek tagadásban.

Villanyvilágítás Bogsánon. Régi terve, régi vágya Bogsán község lakóságának a villanyos világítás. És e kívánságuk a közel jövőben remélhetőleg már teljesülni is fog. Gaggy Antal a prágai villamos vállalat műszaki vezetője ugyanis a héten több napot Németbogsánon töltött s ugyanott vizerő próbát is eszközölt. Kísérletezése bevált. Számítása szerint 600 tizenhat gyertyafény erejű izzóláng fog szükségeltetni. Egy izzóláng évente 24 koronába jönne.

Megölte az urát. Oravieza szomszéd-ságában lévő Kuzics községben folytonos zsörtölődésben élt a Kubicz-házaspár. Kubicz Ferencz, a férj, nagyon szerette az italt, az asszony pedig leánykori kedvesével, Schweiner Venczellel vigasztalagatta magát. A részeges férj azonban folyvást akadékoskodott, utjában állott a szerelmeknek, míg végre az asszony azt a tanácsot adta a kedvesének, hogy tegyék el a férjet láb alól.

Pár hét múlva kimentek hárman a szántóföldre, de csak — ketten tértek haza: az asszony, meg a kedvese. A férjet harmadnapra találták meg a mezőn holtan, oszladozó állapotban. A koponyája be volt verve, a nyaka átmeszve.

A gyanu mindjárt az asszony ellen irányult, akit kedvesével együtt letartóztattak. A fehértemplomi esküdtbíróság Kubicz Ferenczét életfogytiglani, Schweiner Venczelt pedig tizenhárom évi fegyházra ítélte. A vádlottak semmisségi panaszát tegnap tárgyalta a kir. Kuria Tarnai János bíró előadásában. A Kuria Baumgarten Izidor koronagyéshelyettes indítványára a panaszokat elutasította.

A Lugosi Magyar Dal- és Zene-Egyesület jubileuma. Lapunk mult számában már megemlékeztünk arról, hogy a Lugosi Magyar Dal- és Zene-Egyesületlet folyó évi augusztus hó 20-án ünnepli meg egy országos ünnep keretében fennállásának 50 éves jubileumát s ezzel kapcsolatosan augusztus hó 21-én felavatja egyesületi új zászlaját. — Az ünnepély védnöki tisztére Pogány Károly főispánt és nejét Pogány Károlynét szül. Teleky Leonie grófnőt kérte fel az egyesület választmányja. A felkérést a választmány testületileg eszközölte e hó 24-én Issekutz Aurel e. elnök vezetése alatt. A küldöttség a legszívvelősebb fogadtatásban részesült. Pogány Károly főispán készséggel fogadja el úgy ő maga mint neje a felajánlott védői tisztet, nemcsak, de sőt személyét illetőleg az országos ünnep rendezési munkájából is kikéri a maga részét. — Zászlóanyának az egyesület választmányja az egyesület elnökének, Issekutz Aurel vm. főjegyzőnek nejét kérte fel, akinél ugyancsak vasnap d. e. tisztelget és szintén testületileg. Itt Rieger Nándor e. alelnök juttatta kifejezésre a választmány összessége által táplált azon őszinte óhajt, hogy a zászlóanyai tiszt teljesítésében azt a nőt szeretné tudni, aki a Lugosi Magyar Dal- és Zene-Egyesület iránt évek hosszú során kiváló jóindulatot, érdeklődést tanusított, amiért is kéri, hogy a felajánlott zászlói tisztelgésével tisztelje meg az egyesületet. Issekutz Aurelné erre kijelentette, hogy a megtisztelő felkérésnek eleget tesz és a felajánlott zászlóanyai tisztet a legnagyobb készséggel e fogadja, a mit a jelen voltak nagy örömmel vettek tudomásul.

Londoni időjárás. Téi apó csak nem akarja magát megbecsülni. Homentesen éli a napjait. Valóságos londoni köd borul egész Magyarországra.

Parasztbál. Hetek óta öles falragaszok hirdetik a ma, vasárnap, tartandó és e ezimen nálunk is már előnyösen ismert népmultságot. A meghívót kuriozunként vázlatosan a következőkben adjuk:

Mive hát, tisztót Atyámféjaji, az emül ívekben tisztösségösen visetfők magatokatt az béró mög a kösségi eljáráóság ehatározta, hogy januárius 31-én, vasárnap, a kösségi nagy kócsmába, a mellyiket úhínnak »Mngyar kérés«, egy tzefrábnál tzefrább, fnyösní, fnyösebb, kedélyösnél kedélyösebb Paraszt-Bált röndöz.

A mi bálunkon mindön névön nevezendő ostobaságot, tréfát, bohóságot e lehet követnyí, tsak okos dógot nem. Ki-ki ojjan bolond lehet, amijjen tsak akar lönni.

Falubéljiek! Pógátársak!! Atyámféjaji!!! Hozzátok fordulunk hát: gyűjjetök e mindnyájjan. Hozzátok e apátokat, anyátokat, testvéröitöket, hugotokat, ódabordátokat, égyszóva hozátok e az egész pereputtyot, de mög az anyóstokrú sé felejközöttök e. Móg-látytyátok, hogy még együn Szapáryfalva kösség apraja-nagygya, köztük Zagyva Laci bácsi az ő fős ódabordájáva Sárinyényivel Ó az ostob. mé hogy az riskáját is e akarta hoznyí, de mos má tuggyá, hogy nem lehet, me hát emeletön löszünk.

Egyszóva: ott lössz az egész intelligéncia. No hát tsak gyűjjetök e mingyájan! Nevet-hettök, tántzolhattok, mög mulathattok sokat!

A legjobb, legolcsóbb asztali viz a természetes szénsavas BUZIÁSI SAVANYÓVIZ. — Kapható mindenütt. Főraktár Lugos részére: Fried M. fia. Telefon 56.

Állami és nemzeti ünnepek Szerbiában. Szerbia állami és nemzeti ünnepeit — mint Belgrádból jelentik — királyi ukáz megváltoztatta olyképp, hogy az eddigi virágvasárnap ünnep — Obrenovics Milos trónralépésének emléknapja — elmarad és helyette június 28-ika, a rigómezei csata évfordulója iktattatik az állami és nemzeti ünnepek sorába. Ugyan-e napok közé sorozódik július 12-ike, Péter király születésnapja; szeptember 9-ét pedig, amelyet az Avakumovics-kormány léptetett életbe, mint születésnapját a trónörökösnek, törlik a nemzeti ünnepek sorából. A február 15-iki ünnep, mint emléknapja az 1804. Karagyorgyevics-féle fölkelésnek, továbbra is érvényben marad.

Halál a hullámok közt. Románkésársól jelentik, hogy Better Nándor, Getter Zsuzsanna és Getter Katalin át akartak esolnakon kelni a Begán. Mikor a esolnakba beszálltak, Mixits Sándor fiatal legény, a ki a esolnakot vezette, elkezdte azt himbálni a vizen, hogy ijesztgesse a esolnakban ülőket s jót nevetett azok riadalmán. A tulsó pártra érve annyira vitte Mixits a duhajkodást, hogy a esolnakból kiugorva azt a lábával visszataszította a vízbe, miközben a esolnak felborult a benneülőkkel együtt. Getter Zsuzsannát és Katalint nagy nehezen kimentették a vízből, de Getter Nándor a Begába fult.

SZINHÁZ.

E héten Boccacció előadása színházi eseményt képezett. Értem ez alatt azt, hogy színházunk kiesinek bizonyult, mert az összes néző helyek a zsufolásig megteltek s az előadás már megkezdődött, a mikor a jegypénztárt még ostromolták s egy-egy ur örült, ha jegyet kapott álló helyre. Suppé Ferencz remek operetjében lépett fel először Ballané Csik Irén. Jegyezzük meg mindjárt, hogy három primadona működik e darabban, hol egyszerre, együtt és külön-külön. Nekem nagyon jól esett, hogy Ballané ebben a hármas társaságban kereste első fellépését. Nem tehetek róla, de ezt az elhatározását a tapintat, gyengédség és a művészi kollegialitás forrásából származtatom. Ez az eljárás ellenkezik a primadonnák megszokott utjától. Mert tudnivaló, hogy a primadonna természetrajza rendszerint az, hogy egyedül ragyogjon. Sőt annyira is szokott menni, hogy nem is törődik azzal, hogy mi történik ő vele, hanem inkább az, hogy mi történik a társával. És riválisnak tekint mindenkit, aki tapsot kap. A mikor tehát Ballané nálunk először Fiametta és Izabella társaságában mutatkozik be; ezzel csak azt bizonyította, hogy nála első szempont az egész előadás sikere, nem pedig az egyéni hiúság. Természetes, hogy ez a vonás a szinpatiókat hirtelen képes felbreszteni. Ámde nemcsak ez a lelkeleti finomság, hanem művészi egyénisége, legremekebb játéka, és különösen a magasabb skálákban kifejtett bravuros éneke mind együtt hozták meg neki a feltétlen sikert. Egyike a legszebb szinpadai alakoknak, aki minden variációnak nemcsak ismeri hatását, hanem azt pazarul ki is tudja aknázni. Második felvonásbeli alakítása olyan tökéletes volt, hogy bármely első és legelsőbb rangú művésznőnek is dicséretére válnék. Kérjük csak mentül gyakrabban.

A „Váljunk el“ előadását, — sajnos nem láthattuk, de tolmácsoljuk azt, hogy a közönség elragadtatással beszél azon tökéletességről, a melylyel ezen előadás végbe ment. Már pedig a közönség elragadtatása a legfényesebb kritika.

804. szám kig. 1904.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, miszerint Lugos városának 1902. évről szóló zárszámadása elkészült, az a hivatalos órákon belül f. é. január 27-étől február hó 10-ig bárki által a városi számvevő irodájában betekinthező.

Lugos, 1904. január 25.

Marsovszky polgármester.

Klein Samu
szobafestő és mázó

Lugos, Szende-utca 5.

A Lugosi Magyar Dal- és Zene-Egyesület
f. évi február 7-én d. u. 4 órakor
tartja egyleti helyiségében (Templom-utca,
Mold-féle épület)

évi rendes közgyűlését,

melyre az egyesület összes tagjai tisztelettel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. A választmány évi jelentése.
2. Az 1903. évi számadás bemutatása és a felmentvény megadása.
3. Az 1904. évi költségvetés megállapítása.
4. A tisztikar és választmány megválasztása.
5. Indítványok.

Lugos, 1904 január 28

Issekutz Aurel,
elnök.**Huszár Imre,**
titkár.**Wurmlinger Mátyás**

villanyszerelési vállalata és lakatos-műhelye

Lugos, Weiss-utca 1.

Elvállal mindennemű e szakba vágó munkákat.

151. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú földmiveltésügyi miniszter ur az 1904. évi január hó 22 n. kelt számú rendeletével a Lugoson létesítendő selyemfonógyár;

- 1.) lakházépület . . . 31857 K 87 f
- 2.) gyárépület . . . 102546 » 31 »
- 3.) víztartályt . . . 12437 » 17 »
- 4.) gyárkéményt . . . 4262 » 90 »

összesen 151104 K 25 f

összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat kivételének biztosítása céljából 1904. évi február hó 27-ik napjának 11 órájára a lugosi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettek.

A versenyezni óhajtok felhívottak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának, elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bántpénz (vagy a bántpénznek az állampénztárnál [adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.] történt letételt igazoló pénztári nyugta) esatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

(Az ajánlati 4 drb. költségvetés nyomtatványa 6 koronáért a jelzett államépítészeti hivatalnál megszerezhető.)

Kelt Lugoson 1904 január 27-én.

László kir. főmérnök.**Meghívó!****A lugosi önk. tüzoltó egyesület**
f. évi rendes közgyűlését**1904. évi február hó 14-én**

délután 3 órakor fogja a városháza tanástermében megtartani, melyre a t. ez. egyleti tagok ezennel meghívottak.

Tárgysorozat:

1. Az 1903. évi zárszámadás felülvizsgálata.
2. A felmentvény megadása a számadás vizsgálók és választmány részére.
3. Az 1904. évi költségvetés megállapítása.
4. Tiszteletbeli tagok és tiszteletbeli tisztek választása.
5. Egyleti tagok önálló indítványai. Ezek azonban a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal a választmánynál benyújtandók.
6. Elnök, 3 számvizsgáló, 6 választmányi tag és ügyész választása 4 évre.

Lugos, 1904, január 27-én.

Marsovszky,
elnök.**Mayer Ernő,**
titkár.**Esorba István**

elektro-technikai vállalata

Lugos, Széchenyi-utca 3.

Villamos lusterek rakttára.
Villanyszerelések és javítások elfogadtattak.

18970. tlkvi. szám. 1903.

Arverési hirdetmény.

A lugosi kir. tszék mint tlkvi hatóság közhirre teszi hogy dr Hausz József végrehajtottanak Filip György vhaajtást szenvedő elleni 96 k tőke ennek az 1902 november 2-től számítandó 6 százalékos kamatai 17 k per és vhaajtási már megállapított költségek követelési és ezennel 16 k 30 f megállapított árverés kérés, valamint a még felmerülő költségek behajtása végett, Filip György vhaajtást szenvedőnek a lugosi kir. tszék mint tlkvi hatósága területéhez tartozó Jersnik község 24. sz. tjkvben A. I. 24. és A. 1. 330, és —1. hrsz. sz. alatt foglalt ingatlanait egészben és külön az egyidejűleg kibocsájtott árverési feltételekben is részletezett összesen 705 kor. kikiáltási árban az 1904 **április 28.** napján d. e. 10 órakor Jersnik községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbetigérőnek szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfogja adatni

Arverési kívánók tartoznak bántpénzzel az ingatlanok kikiáltási árának 20 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az annak előzetes bírói letétbe helyezését tanúsító szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételár egyharmad részét az árverés jogerőre emelkedése napjától számított 30 nap alatt, a második egyharmad részét ugyanazon naptól számított 60 nap alatt, a harmadik egyharmad részét ugyan- csak az árverés jogerőre emelkedése napjától számítandó 90 nap alatt és az árverés napjától járó 5 százalékos kamataival szabályszerű letéti kérvény mellett a lugosi kir. állampénztár mint bírósági letéti pénztárba befizetni.

A bántpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

A megállapított árverési feltételek a hivatalos órák alatt a telekkönyvi hatóságnál, ugyszintén Szatumik községi előljárásiágánál vagy a bírói kiküldöttnél megtekinthetők.

Lugos, 1903 december 31. Dr Rác kir. tszéki albiró.

Ki a jó kortyot kedveli,

az vegye az

elsőrendű minőségű szilvási bort

(valódiságáért és hamisítatlanságáért jóállás)

literenként 80 fillér (üvegért 20 fillér betét)

Továbbá:

Kiváló finom szilvórium literje K. 3.—
elsőrendű minőségű szilvórium l. „ 2,40**Az árak utczánáti vételre értendők.**

kapható:

Neuberger Armin

kávésnál.

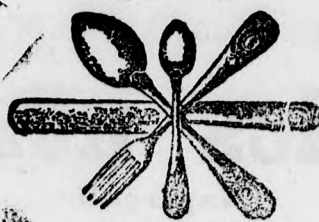
5 liter vételnél díjmentesen házhoz küldetik.

347. szám kig. 1904.

Hirdetmény.

A legközelebbi **lugosi****országos vásár**1904 február 5-én kezdődik és
1904 február 7-én végződik.

A polgármester.

**Egy háztartási
mérleg ingyen.**Mészes olcsóság mellett
különben szép tálalá-
zott rakományból világ-
hírű kiválóságukért
általánosan kedveit
Mexikói ezüst áru-
mat és pedig:6 darab mexikói ezüst asztali kés,
6 » » » evővillát,
6 » » » evőkanalat,
12 » » » kávéskanalat,
6 » » » kiváló desszertkést,
1 » » » mexikói ezüst levesmerítő kanál,
1 » » » tejmerítő,
2 » » » elegáns szalon asztali gyertyatartót.**46 darab összesen csak 6 forint 50 krajczár.**Minden megrendelő ezenkívül jutalom-
képen egy szavatosság mellett pontosan mű-
ködő 12 1/2 kiló hordóképességű háztartási
mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói
ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek
tartósságát és kiváló minőségét 25 évi
jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges
megküldése esetén vagy utánvétellel történik az
európai rakományból.**Scheffer D. Sándor Budapest,**
VIII. Bezerédy-utca 3. szám.**Délmagyarországi Bank részvénytársaság.****Meghívó.**

A Délmagyarországi Bank r. t. Lugoson

1904 február 14-én, vasárnap d. e. 11 órakor az intézet helyiségeiben (R.-Lugos, Bésán-palota)

tartandó

II. rendes évi közgyűlésére.**NAPIREND:**

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a mérleg előterjesztése.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. A tiszta nyereség hováfordítása, valamint a felmentvény iránti határozathozatal.
5. Egy igazgatósági tagnak 1 évre való megválasztása.
6. Egy felügyelőbizottsági tagnak 2 évre való megválasztása.
7. Netáni indítványok az aladsszabályok 12-ik §-a értelmében.

14. §. A közgyűlésen résztvehetnek mindazon részvényesek, kik 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt a le nem járt szelvényekkel ellátott oly részvényt tesznek le az igazgatóságnál, mely legalább 30 nappal előbb iratott át a letéve saját nevére.

Vagyron

Mérleg-számla.

Váltó	jelzálog biztosítva	550535 90		Részvénytőke, 2500 drb telj. befiz. részvény à 200 K	500000 —
	bankszerű	989266 74	1539802 64	Betét	674341 35
Jelzálogkölesön			419647 23	Hitelezők, folyósított kölesönökből visszatartva	11195 93
Pénztár			35675 82	Visszleszámítás	833758 65
M. kir. postatakarékpénztár, cheque-számla			5598 84	Betétkamatadó	802 58
Butor	7988 30			Átmeneti kamatok	30662 59
	10% leírás	798 83	7189 47	Tartalékalap	5000 —
Zálogkölesön			1720 —	Engedm. törlesztéses kölesön	145233 55
Törlesztéses kölesön			239887 92	Engedm. jelzálogkölesön	30852 —
Oszt. magy. bank, giro-számla			23200 62	Adó és közköltség	6000 —
Óvásdíj			16 51	Tiszta nyereség	41658 —
Hátralékos kamat			316 57		
Átmeneti visszleszámítási kamat			4208 21		
Átmeneti engedm. jelzálogkölesön-kamat			431 74		
Átmeneti engedm. törlesztéses kölesön-kamat			1809 18		
			2279504 75		2279504 75

Teher

Nyereség- és veszteség-számla.

Jövedelem

Adó és közköltség		6000 —	Kamatok	váltókamat	79896 71
Bélyegilleték		1569 12		jelzálogkölesön-kamat	10254 95
Folyószámla-kamat		202 73		zálogkölesön-kamat	115 22
Üzleti költség		4492 83		törlesztéses kölesön-kamat	19129 02
Tiszti fizetés		8395 08			109395 90
Házbér		1600 —	Átíratási díj, értékpapírok és értékeken nyereség		164 44
Butor	10% leírás	798 83	Nyereség-áthozat 1902. évről		177 46
Tiszti lakbér		2106 66			
Visszleszámítási kamat		22001 79			
Betétkamat		14821 14			
Betétkamatadó		1482 11			
Engedm. törlesztéses kölesönkamat		3942 72			
Engedm. jelzálogkölesön-kamat		666 79			
Tiszta nyereség		41658 —			
		109737 80			109737 80

Dr. Makay Ágost s. k., vezérigazgató.

Horváth Kálmán s. k., főkönyvelő.

Meghívó a „Lugosi Népbank“

folyó 1904 évi február hó 21-én, délután 3 órakor, az intézet helyiségeiben tartandó

XXI. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kinevezése az elnök által.
2. Az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak jelentése a lefolyt üzletéről.
3. Határozathozatal a mérleg és a tiszta nyereménynek felosztása és a felmentvény megszavazása.
4. a) Az elnök választása 6 évre
b) négy igazgatósági tag választása 6 évre
c) egy igazgatósági tag választása 4 évre
d) egy felügyelőbizottsági tag választása 1 évre (kilépő tagok az alapszabályok értelmében újból választhatók.)
5. A vezérigazgató fizetésének megállapítása és a napibiztosok valamint a vezérigazgató helyettes, napidíjának meghatározása.
6. Esetleges indítványok.

Marsovszky Árpád s. k. elnök

A részvényesek szavazati jogosultsága. 24. §. A banknak mindegyik részvényese, aki a bank könyveiben legalább egy hónap óta mind részvénytulajdonos bevezetve van és részvényét a még nem esedékes szelvényekkel együtt átvételi tértívny mellett a közgyűlés összejövetele előtt három nappal a bank irodájában letéteményezi, szavazatképes. A letéti elismervény, mely két igazgatósági tag által aláírandó, belépti jegy gyanánt és a szavazatképesség igazolására szolgál. — A közgyűlés befejezése után pedig a letéteményezett részvények az átvételi elismervénynek visszaadása mellett kivehetők. A részvényesek szavazati jogosultsága: egy egész vagy fél részvénynek birtoka egy szavazatra jogosít, de ha két vagy több félrészvény jelentetik be, akkor nem minden fél, hanem csak 2 drb. részvény után bir az illető egy-egy szavazattal.

T e r v e z e t

a Lugoson „Concordia“ takarékpénztár mint részvénytársaság név alatt létesítendő hitelintézet részére.

1. A társaság célja a takarékoság szellemének előmozdítása és főképen az e megyebeli lakosok s tisztviselőknek a szükséges olcsóbb hitelek nyújtása, valamint a lugosi »Concordia« az osztrák-magyar általános tisztviselő-egyesület takaré- és előlegezési szövetkezetének (26 évi fennállása óta 20.000 korona tartalék alaptőkével) egész vagyonát és üzletkörét átvenni.

Ezen hitelszövetkezet tagjait felhívjuk, hogy ezen tervezet kiviteléhez hozzájáruljanak és e célból törzsbetéjeknek ama összegét, melyért részvényt elfogadni hajlandók, névaláírásukkal meghatározzák.

Részvényeket a szövetkezet tagjain kívül bárki is jegyezhet, de a tagok elsőbbsége fentartatik.

2. A társaság 50 évre alakul 150,000 korona alaptőkével, mely 1500 darab egyenként 100 korona névértékű részvényből áll.

3. A részvények aláírási határideje 1904. év február 15-éig. Az aláírások személyesen vagy törvényes meghatalmazottak által eszközölendők.

4. A társaság czége: »Concordia« takarékpénztár-részvénytársaság, székhelye Lugos.

5. A részvény aláírásakor a névértéknek 10%-a befizetendő, azaz minden részvény után 10 korona, az alakuló közgyűlés után 1904. év július 1-én azoknak 30%-a, a részvények hátralékos része pedig: 1904. év október 1-én.

6. Aláírásakor minden részvény után 1 korona kezelési és alapítási költség fizetendő, azonban olyképp, hogy az ily czímen fizetendő összeg a 20 koronát meg nem haladhatja.

7. Az alapítók fenntartják maguknak azon jogot, hogy az első igazgatóságot az első 3 évre kinevezhessék a kereskedelmi törvény 183. §-a alapján.

8. Az esetben, ha 1500 részvényenél több jegyeztetnék, a leszállítás az alakuló közgyűlés által fog a részvények arányához mérten eszközöltetni; az alakuló közgyűlés a »Concordia« takaré- és hitelszövetkezetnek ama közgyűlése után fog megtartatni, mely a szövetkezet föloszlását elhatározza.

Ezen közgyűlés a részvénytőkét a jegyzet összegig felemelheti.

9. A megtörtént részvényjegyzés minden aláíróra nézve kötelező.

10. Valamennyi befizetés a »Concordia« az osztrák-magyar általános tisztviselő-egyesület takaré- és előlegezési szövetkezetnél, Lugoson, teljesítendő, mely minden szükséges levélbéli és szóbeli felvilágosítással szolgál.

Lugos, 1904. évi január hó 29-én.

A z a l a p í t ó k:

a „Concordia“ takaré- és hitelszövetkezet igazgatósági tagjai:

Frantz Miklós s. k., ny. várm. pénztári ellenőr. Sulyok Árpád s. k., várm. főügyész. Dr. Keith Károly s. k., városi orvos.
Nikolits Dániel s. k., várm. jegyző, Popescu Jakab s. k., árv. h. elnök. Dr. Deutsch Mór s. k., ügyvéd.
Dr. Florescu Döme s. k. városi főjegyző. Dr. Avramescu Pachomius s. k. országgyűlési képviselő.